

CHỦ ĐỀ 1 : CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP TỪ 1858- 1884

I. CUỘC KHÁNG CHIẾN TỪ NĂM 1858 ĐẾN NĂM 1873

1. Kháng chiến ở Đà Nẵng và 3 tỉnh miền Đông Nam Kỳ :

- Tại Đà Nẵng, nghĩa quân nổi dậy phối hợp với quân triều đình chống Pháp.
- Tại Gia Định nghĩa quân Nguyễn Trung Trực đốt cháy tàu Hi Vọng của Pháp trên sông Vàm Cỏ Đông (10/12/1861).
- Nghĩa quân Trương Định ở Gò Công làm cho Pháp khốn đốn và gây cho chúng nhiều thiệt hại.

2. Kháng chiến lan rộng ra 3 tỉnh miền Tây Nam Kỳ:

- * Thái độ và hành động của triều đình Huế:
 - Ngăn cản phong trào kháng chiến chống Pháp của nhân dân ta ở Nam Kỳ, ra lệnh bãi binh.
 - Do thái độ cầu hòa của triều đình Huế, Pháp chiếm được 3 tỉnh miền Tây Nam Kỳ (6/1867).
- * Phong trào đấu tranh chống Pháp với nhiều hình thức phong phú:
 - Bất hợp tác với giặc, kiên quyết đấu tranh vũ trang, nhiều trung tâm kháng chiến ra đời: Đồng Tháp Mười, Tây Ninh...
 - Một bộ phận dùng văn thơ lên án thực dân Pháp và tay sai, cổ vũ lòng yêu nước: Phan Văn Trị, Nguyễn Đình Chiểu, Nguyễn Thông

II. KHÁNG CHIẾN LAN RỘNG RA TOÀN QUỐC(1873 – 1884)

1. Kháng chiến ở Hà Nội và các tỉnh đồng bằng Bắc Kỳ (1873-1874)

- Khi Pháp kéo vào Hà Nội, nhân dân anh dũng chống Pháp ở cửa Ô Thanh Hà (Quan Chưởng).
- Tại các tỉnh đồng bằng, ở đâu Pháp cũng vấp phải sự kháng cự của nhân dân ta. Các căn cứ kháng chiến được hình thành ở Thái Bình, Nam Định, . . .
- 21/12/1873, quân Pháp bị thất bại ở Cầu Giấy, Gác-ni-ê bị giết.
- Ngược với nhân dân nhà Nguyễn lại ký với Pháp Hiệp ước Giáp Tuất (15/3/1874). Nội dung: thừa nhận 6 tỉnh Nam Kỳ hoàn toàn thuộc Pháp, đổi lại Pháp rút khỏi Bắc Kỳ.

2. Nhân dân Bắc Kỳ tiếp tục kháng Pháp (1882-1884) :

- Ở Hà Nội, nhân dân tự đốt nhà, tạo thành bức tường lửa chặn bước tiến của quân Pháp.
- Tại các nơi khác, nhân dân tích cực đắp đập, cắm kè trên sông, làm hầm chông, cạm bẫy để ngăn bước tiến của Pháp.
- 19/5/1883, quân ta chiến thắng trong trận Cầu Giấy lần thứ hai, Ri-vi-e bị giết tại trận.
- Pháp hoang mang, dao động, định bỏ chạy nhưng triều đình Huế lại chủ trương thương lượng với hy vọng Pháp sẽ rút quân.

3. Hiệp ước Patonốt 1884. Nhà nước phong kiến Việt Nam sụp đổ (1884)

- Chiều 18/8/1883, Pháp tấn công Thuận An, đến ngày 20/8/1883, Pháp đổ bộ lên khu vực này. Triều đình Huế hốt hoảng xin đình chiến và kí Hiệp ước Hác-măng (Hiệp ước Quý Mùi) ngày 25/8/1883:

Nội dung: Thừa nhận quyền bảo hộ của Pháp ở Bắc Kỳ và Trung Kỳ.

- Sau Hiệp ước Hác-măng, Pháp chiếm hàng loạt các tỉnh: Bắc Ninh, Tuyên Quang, Thái Nguyên, . . .

- 6/6/1884, Pháp buộc triều đình Huế ký Hiệp ước Pa-tơ-nôt → chấm dứt sự tồn tại của triều đại phong kiến nhà Nguyễn với tư cách là một quốc gia độc lập, thay vào đó là chế độ thuộc địa nửa phong kiến.

BÀI TẬP

1. “ Bao giờ người Tây nhổ hết cỏ nước Nam thì mới hết người Nam đánh Tây ”. Đây là câu nói của ai? Em hiểu câu nói đó như thế nào?

2. Em hãy nêu các anh hùng dân tộc trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp từ 1858 – 1884 mà em đã được học bài 24, 25.

3. Nhận xét về phong trào chống Pháp của nhân dân ta về hoàn cảnh, số lượng, quy mô, kết quả.

NỘI DUNG CHUẨN BỊ Ở NHÀ

- Học bài I,II

- Đọc trước bài 26 mục I(2); II(3) và trả lời các câu hỏi

+ Phong trào Cần vương là gì? Phong trào bùng nổ và phát triển như thế nào?

+ Vì sao khởi nghĩa Hương Khê là tiêu biểu nhất ?

- Tìm tiểu sử Tôn Thất Thuyết, Phan Đình Phùng

** Lưu ý : Các em ghi phân nội dung bài học, bài tập vào vở sử còn phân soạn bày lấy bút chì gạch trong sách giáo khoa.*

